

DŽAMIJA FETHIJA

Nakon pada Bihaća pod osmansku vlast 1592.godine za potrebe obavljanja vjerske molitve vojne posade locirane u tvrđavi Bihać, crkva sv. Antuna, kao najpodesnija, pretvorena je u džamiju. Crkva je bila građena u gotskom stilu sa šiljastim prozorima i visokim krovom. Zvonik joj je bio osmokutni i veoma visok. Gotska ornamentika je prisutna i iznad glavnih ulaznih vrata u okruglom prozoru- rozeti.

Predaja svjedoči da je bila posvećena sv. Anti i njena gradnja se stavlja u 13. vijek. Neki izvori osporavaju da je crkva pripadala dominikanskom redu već franjevcima i da je posvećena sv. Anti Padovanskom. Međutim, suprotno tom stavu, u izvorima se može naći tvrdnja da ona nije pripadala ni dominikancima, jer su oni imali crkvu sv. Dominika, a niti franjevcima, jer franjevac u Bihaću nema od 1357.godine,a kad su došli u Bihać franjevci grade crkvu Dj. Marije. Stoga se tvrdi da je to bila crkva sv. Ante Pustinjaka i da su je cisterciti posvetili sv. Anti. Oni je po svoj prilici nisu dovršili što kasnije čine građani prihvativši pri tom moderni gotski stil gradnje i popularnog sveca.

Gledajući sam stil gradnje crkve, mogu se pored gotskog stila uočiti i elementi romanike.Prema dostupnoj literaturi ona se može opsati kao građevina skromne ,jednostavne izrade propovijedničkog tipa primjereno tadašnjem vremenu.Objekat ima izrazito izduženu vanjsku dimenziju (19,5 x9,2 metra sa visinom od 10,5 metara).Objekat ima ravni strop na kog naliježe kroviste.

Orijentacija mu je istok – zapad sa apsidom na istoku.Materijal je fino klesani kamen.Nakon pretvaranja u džamiju Fethija (osvojena),ona dugo vremena,naročito kad je u pitanju minaret,nema tipičnog obilježja islamske arhitekture. Čvrsta gradnja objektu je omogućila zadržavanje do danas njegovog izvornog oblika. Jedino zid na njenom začelju (istočna strana) iznova nabačen,jer se na tom mjestu nalazio portal,jer takav dodatak novoj namjeni – džamiji nije potreban.

U početku, do izgradnje minareta (prvo drvenog, a potom kamenog sa jednom šeretom), za potrebe molitve je korišten toranj crkve koji u pravom smislu nije bio crkveni zvonik, već kombinacija tvrđevnog tornja i zvonika. Toranj je imao puškarnice pri samom vrhu na čijem se produžetku nastavljao visoki krov građen u gotskom stilu. Takva pozicija puškarnice je mijenjala ulogu šerete do gradnje tipičnog minareta 1863. godine. Unutrašnjost je preuređena gradnjom mihraba, tako da su te osnovne izmjene dovele crkvu u funkciju džamije kao novog sakralnog objekta u samom centru grada. Kvaliteta gradnje potvrđuje pretpostavku, da su je gradili majstori dovedeni sa strane (Dalmacija), dok su glavni arhitekti najvjerojatnije pripadali svešeničkom krugu što je bila tadašnja praksa. Pri njenoj gradnji se ne isključuje učešće domaće radne snage, naročito kad je u pitanju klesanje kama na bihacita u čemu

